

Akademik prof. dr. Rešid Hafizović

Ime i prezime

Rešid Hafizović

Kontakt telefon tel:

+387 33 232 - 982

fax: +387 33 232 – 981

Mjesto i godina rođenja

Rođen 1956. godine u Potočarima kod Srebrenice.

Obrazovanje

Završio je osnovnu školu u Potočarima kod Srebrenice, a potom upisao Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, da bi, nakon upisa na Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, diplomirao 1981. godine.

Postdiplomski studij je završio u Zagrebu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu 1989., a na Filozofskom fakultetu Sarajevskog univerziteta doktorirao 1993. na temu: «Filozofsko-teološko učenje o Logosu u djelu Muhyiddin Ibn 'Arabija».

Svoja postdoktorska usavršavanja je realizirao na Institut Catholique u Parizu (1990.), Oxford Center for Islamic Studies (1995.) u Oxfordu, New York State University (1998.) u New Yorku kao polaznik Fullbright's Programa u oblasti historije Amerike i američkih religija. **Od 2006. godine Rešid Hafizović je član Iranske akademije znanosti – odsjek za Islamsku filozofiju i 'Irfan.**

Sadašnja pozicija na FIN-a

Redovni profesor

Predmeti na kojima je angažovan

Islamska dogmatika, Sufizam, Teološka epistemologija i Uporedne religije.

Predavačke aktivnosti u drugim institucijama u zemlji i inostranstvu

Angažiran je, prigodice, na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, Filozofskom fakultetu Zagrebačkog sveučilišta i Naučno-istraživačkom institutu «Ibn Sina» u Sarajevu.

Oblasti naučnog interesiranja

Islamska filozofija, Komparativne mističke filozofije judaizma, kršćanstva i islama.

Poznavanje stranih jezika

Arapski, engleski, francuski, italijanski jezik.

Kretanje u karijeri

Odmah po završetku Fakulteta islamskih nauka 1981. godine biva uposlen na istom Fakultetu kao asistent na predmetima za Akaid (islamska dogmatika) i Uporedne religije.

Prošao je svu redovnu proceduru proizvođenja u viša zvanja od predavača, preko docenta i vanrednog profesora, da bi danas na Fakultetu djelovao kao redovni profesor na Katedri za Islamsku dogmatiku, Sufizam, Teološku epistemologiju i Uporedne religije.

Objavljeni članci

1. Rešid Hafizović, *Fenomen nebeskog objavljivanja*, «Glasnik» VIS-a, V, Sarajevo 1984.
2. Rešid Hafizović, *O jedinstvu objave i teološkom pluralizmu*, «Glasnik» VIS-a, I, Sarajevo 1987.
3. Rešid Hafizović, *Duh i narav kur'anske ideje povijesti*, «Glasnik» VIS-a, II, Sarajevo 1987.
4. Rešid Hafizović, *Načela islamskog religijskog morala*, Zbornik radova FIN-a, II, Sarajevo 1987.
5. Rešid Hafizović, *Creatio ex nihilo u svjetlu klasične muslimanske teologije*, Zbornik radova FIN-a, III, Sarajevo 1990.
6. Rešid Hafizović, *Neki temeljni naglasci u muslimanskom suvremenom mišljenju*, «Glasnik» VIS-a, IV, Sarajevo 1990.
7. Rešid Hafizović, *Kitab – vječni znak božanske objave*, «Glasnik» VIS-a, VI, Sarajevo 1991.
8. Rešid Hafizović, *Neki antropološki naglasci u teologiji Ivana Goluba*, u zborniku radova *Homo Imago et Amicus Dei*, povodom 40 godina znanstvenog rada Ivana Goluba, profesora na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, «Zavod svetog Jeronima», Roma 1991.
9. Rešid Hafizović, *Ibn 'Arabijeva teorija spoznaje*, POF, 42-43/1992-93, Orijentalni institut, Sarajevo 1993.
10. Rešid Hafizović, *Temeljni metafizički simbolizam u mišljenju Frithjofa Schuona*, pogovor autorovoj knjizi *Dimenzije islama*, Aman-Sarajevo 1986.
11. Rešid Hafizović, *Mikrokozmička dimenzija Tawhida u šijskoj duhovnosti*, Zbornik radova FIN-a, V, Sarajevo 1996.
12. Rešid Hafizović, *Duh Božiji i njegovi hijeropovijesni ritmovi*, pogovor knjizi Frithjofa Schuona «O transcendentnom jedinstvu religija», Zenica 1997.
13. Rešid Hafizović, *Između tradicije i moderniteta*, «Znakovi vremena», I, 1, Sarajevo 1997.
14. Rešid Hafizović, *Uzajamno priznanje islama i kršćanstva – Prvi korak prevladavanja urocentrizma*, «Znakovi vremena», I, 4, Sarajevo 1998.
15. Rešid Hafizović, *Svetopovijesni standardi za dijalog unutar ibrahimovskih religijskih tradicija*, Dijalog, 4, Sarajevo 1998.
16. Rešid Hafizović, *Izgleđi za međumuslimanski dijalog na kraju 20. stoljeća*, «Znakovi vremena», I,2, Sarajevo 1997.
17. Rešid Hafizović, *Ibn 'Arabi – mislilac Istoka i Zapada*, «Znakovi vremena», I,5, Sarajevo 1999.
18. Rešid Hafizović, *Al-Gazalijeva ezoterijska egzegeza*, «Znakovi vremena», III, 9-10, Sarajevo 2000.
19. Rešid Hafizović, *Mulla Sadra i temeljne ideje njegova filozofskog mišljenja*, pogovor Fazlu Rahmanovoj knjizi *Filozofija Mulla Sadra Širazija*, Institut »Ibn Sina«, Sarajevo 2001.
20. Rešid Hafizović, *Današnje čitanje Ibn Haldunove filozofije povijesti*, «Znakovi vremena», IV, 11, Sarajevo 2001.
21. Rešid Hafizović, *'Arif – svjetlosni čovjek kao tekija i grad Božiji u nama*, Zbornik radova FIN-a, 7, Sarajevo 2001.

22. Rešid Hafizović *Biti šijja – biti musliman na drugi način*, «Znakovi vremena», IV, 12, Sarajevo 2001.
23. Rešid Hafizović, *Tolerancija i kultura dijaloga u perspektivama islama*, «Znakovi vremena», III, 9-10, Sarajevo 2000.
24. Rešid Hafizović, *Corbinova anti/filozofija anti/historije*, pogovor Corbinovoj knjizi *Islam u Iranu I-IV*, Sarajevo 2000.
25. Rešid Hafizović, *Filozofija egzila*, pogovor Corbinovoj knjizi *Islamska filozofija u Iranu – XVII i XVIII stoljeće*, Sarajevo 2002.
26. Rešid Hafizović, *Sophia perennis – vječna mudrost vječne religije*, pogovor knjizi N. Kahterana *Perenijalna filozofija (Sophia perennis) u mišljenju Rene Guenona, Frithjofa Schuona i Seyyeda Hosseina Nasra*, «El-Qalem», Sarajevo 2002.
27. Rešid Hafizović, *U povodu 11. septembra*, pogovor knjizi Seyyeda Hosseina Nasra *Srce islama*, «El-Qalem», Sarajevo 2000.
28. Rešid Hafizović, *Sohravardi i išraqi škola sufizma*, «Znakovi vremena», V,17, Sarajevo 2002.
29. Rešid Hafizović, *Temeljni sufijfski nauk Farid al-Din 'Attara*, 'Živa baština', br. 9, Mostar, 2018.
30. Rešid Hafizović, *Ideja religije Ljubavi u poeziji Hafiza Širazija*, 'Živa baština', br. 10, Mostar, 2018.
31. Rešid Hafizović, *Jezik Rumijeve duše*, 'Živa baština', br. 12, Mostar, 2018.
32. Rešid Hafizović, *Ljubav u filozofsko-sufijskom diskursu*, 'Živa baština', br. 13, Mostar, 2018.
33. Rešid Hafizović, *Bošnjakova kušnja metafizičke osame*, Pogovor prijevodu djela *Risala al-yaqin* autora Abdullah-efendije Bošnjaka, Mostar, 2019.

Članci na engleskom jeziku

1. Rešid Hafizović, 'Arif – *The Illuminated as Tekke and City of God Within Us*, 'Journal of the Muhyiddin Ibn 'Arabi Society', vol. XXXIV, Oxford, 2003, (83-101).
2. Rešid Hafizović, *Prikaz knjige H.T. Norrissa, Popular Sufism in Eastern Europe: Sufi brotherhoods and the Dialogue with Christianity and 'Heterodoxy'*, London-New York, Routledge, 2006, objavljen u časopisu 'Islamic Studies', vol. 47, Islamabad, 2008 (269-273).
3. Rešid Hafizović, *A Bosnian Commentator on the Fusus al-hikam*, 'Journal of the Muhyiddin Ibn 'Arabi Society', vol. 47, Oxford, 2010 (87-107).
4. Rešid Hafizović, *The Ta'wil of the Sacred Text and Ta'wil of the Soul According to the Hermeneutic Formula of 'Ala' al-Dawlah al-Simnani*, *Philosophia Islamica*, vol. 1, 'The Journal of the International Society for Islamic Philosophy', Tehran, 2010, (103-112).

Članci na njemačkom jeziku

1. Rešid Hafizović, *Die Sprache der Theologie und die Sprache des Glaubens*, u zborniku radova 'Der stets größere Gott' – Gottesvorstellungen in Christentum und Islam, Verlag Friedrich Pustet, Regensburg, 2012, (23-42).

Objavljene autorske knjige

1. Rešid Hafizović, *Fusus al-hikam*, prijevod sa arapskog izvornika i *komentar*, «Bemust», Zagreb 1995, (392 s.) Sadržaj knjige je podijeljen u 27 poglavlja ili logosa od kojih svaki predstavlja jednu perspektivu ili jedan profil neiscrpane božanske objave. U povijesti sufizma ovo djelo predstavlja vrelo sufijske gnoze par excellence, čiji sadržaj normira sve temeljne ideje sufijske literature kao takve.
2. Rešid Hafizović, *Filozofsko-teološko učenje o Logosu*, «Bemust», Zagreb 1995. (219 s.). Riječ je o doktorskoj disertaciji odbranjenoj na Filozofskom fakultetu u Sarajevu 1993. U njoj se bitno raspravlja Ibn 'Arabijevo učenje o Logosu kroz metafizičku, ontološku, antropološku gnoseološku i eshatološku perspektivu, ali knjiga također nudi i cjelovit pogled na Ibn 'Arabijevo nesvakidašnje duhovno zdanje.
3. Rešid Hafizović, *Teološki traktati I – O načelima islamske vjere*, «Bemust», Sarajevo 1996, (266 s.) U knjizi se raspravlja o šest temeljnih načela islamske vjere ili sadržaj tradicionalnog obrasca islamske vjere iz perspektive klasične i moderne muslimanske teologije. Bitne cjeline knjige su prepoznatljive u poglavljima o religijskoj metafizici, ontologiji, profetologiji, angelologiji, antropologiji, eshatologiji i teodiceji.
4. Rešid Hafizović, *Znakovi šiijske duhovnosti*, «Bosanska knjiga», Sarajevo 1997, (195 s.) Ova knjiga raspravlja tzv. Interpretativni obrazac šiiskog vjerovanja i mišljenja u svjetlu mjerodavnih i smjerodavnih podataka šiiskog klasičnog i modernog mišljenja. Ključne cjeline su smirene u poglavljima: Tawhid, Ta'wil, Risalet, 'Adl, Ma'ad i Jihad ili šiijaska metafizika, hermeneutika svete Knjige, poslanička filozofija šiizma, filozofija božanske pravde, imamologija i filozofija duhovne institucije Jihada ili svakidašnjeg hermeneutičkog istrajavanja na stazi božanske Mudrosti.
5. Rešid Hafizović, *Temeljni tokovi sufizma*, «Bemust», Sarajevo 1999, (473 s.) Ova opsežna knjiga razmatra složeni duhovni fenomen sufizma ili ezoterijske tradicije islama ili duhovnog islama par excellence. Sadržaj knjige se iscrpljuje u predstavljanju povijesti najranijih vrela sufijske literature, povijesti temeljnih ideja sufizma, škola sufizma, temeljnih traktata sufizma i osnovnih vjerodostojnih tarikata ili duhovnih bratstava institucionaliziranoga sufizma.
6. Rešid Hafizović, *Muslimani u dijalogu sa drugima i sa sobom – svetopovijesne i hijeropovijesne paradigme*, «El-Qalem», Sarajevo 2002, (351 s.) Knjigu je nagradilo udruženje izdavača BiH nagradom «najbolji autor za 2002.» Ova knjiga se inače bavi donekle poviješću međureligijskog dijaloga, ali mnogo više zahvaća u temeljnu problematiku interreligijskog dijaloga, raspravlja o dojakošnjim modelima međureligijskog dijaloga, njegovim rezultatima i autorovim prijedlozima za nove i izglednije modele međureligijskog dijalogiziranja u nas i u svijetu. U tekstu knjige je zastupljeno komparativno motrenje ovoga pitanja, a posebne cjeline su posvećene i što hitnijoj potrebi otvaranja međumuslimanskog dijaloga.
7. Rešid Hafizović, *Ljudsko lice u ogledalu sufijske literature*, dvojezično objavljena knjiga: bosansko-engleski tekst, Institut Ibn Sina u Sarajevu, Sarajevo, 2005. Knjiga je nagrađena nagradom 'Al-Farabi Award' u Teheranu 2009. kao najbolja inostrana knjiga u polju humanističkih nauka. Rešid Hafizović je nagrađen kao treći strani autor na ovom velikom međunarodnom festivalu knjige u Islamskoj republici Iran.
8. Rešid Hafizović, *Suštinsko čitanje Ibn 'Arabijeve Fususa kroz komentar Abdulaha Bošnjaka*, dvojezično objavljena knjiga: bosansko-engleski tekst, Institut Ibn Sina u Sarajevu, 2013. Knjiga je nastala kao završna studija na tekst Komentara Abdullah-efendije Bošnjaka na Ibn 'Arabijev *Fusus al-hikam* pod naslovom *Dragulji poslaničke mudrosti*. Prevodilac

Rešid Hafizović je, naime, preveo rukopisni autograph Abdullah-efendije Bošnjaka sa arapskog na bosanski (329 folija), što je u prijevodu na bosanski jezik iznosilo 2000 stranica.

9. Rešid Hafizović, *Stubovi islama i džihad*, 'Connectum', Sarajevo, 2016. Knjiga nudi najnoviju sustavnu teološku analizu stubova islama i džihada.

10. Rešid Hafizović, *Spoznaja – prva vrijednost islama, prilog spoznajnoj teoriji u islamu*, Institut Ibn Sina u Sarajevu, Sarajevo, 2017. Knjiga raspravlja o temeljnim temama iz teološke epistemologije islama.

11. Rešid Hafizović, *Islam u kulturnom identitetu Europe*, Institut Ibn Sina u Sarajevu, Sarajevo, 2018. Dijelovi knjige su 'feljtonizirani' u dnevnom listu 'Oslobođenje' tokom 2018. Knjiga raspravlja o prisutnosti islamskih vrijednosti na tlu Europe od vremena španskog halifata do danas, kao i o izazovima pred kojima se nalaze rečene vrijednosti i sami muslimani u kontekstu velikog migracijskog vala u Europi in na Zapadu.

Objavljene prevedene knjige

1. Ibn 'Arabi, *Fusus al-hikam*, prijevod sa arapskog na bosanski R. Hafizović, «Bemust», Zagreb 1995.

2. Frithjof Schuon, *Dimenzije islama*, prijevod sa engleskog na bosanski R. Hafizović, «el-Qalem», Aman-Sarajevo 1995.

3. Frithjof Schuon, *O transcendentnom jedinstvu religija*, prijevod sa francuskog na bosanski R. Hafizović, «Bemust», Sarajevo 1996.

4. Toshihico Izutzu, *Sufizam i taoizam*, prijevod sa engleskog na bosanski R. Hafizović i E. Karić, «Logos», Sarajevo 1995.

5. 'Abd al-Wahhab Boudhiba, *Spolnost u islamu*, prijevod sa engleskog/francuskog na bosanski R. Hafizović i E. Karić, «Ljiljan», Ljubljana 1994.

6. Henry Corbin, *Islam u Iranu, I-IV* (2000 stranica), prijevod sa francuskog na bosanski R. Hafizović, «Bemust», Sarajevo 2001.

7. Fazlu Rahman, *Filozofija Mulla Sadra Širazija*, prijevod sa engleskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo 2001.

8. Edward W. Said, *Orijentalizam – zapadnjačko poimanje Orijenta*, prijevod sa engleskog na bosanski R. Hafizović, «Svjetlost», Sarajevo 1999.

9. Henry Corbin, *Iranska islamska filozofija – XVII i XVIII stoljeća*, prijevod sa francuskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo 2002.

10. Henry Corbin, *Svjetlosni čovjek u iranskom sufizmu*, prijevod sa francuskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo 2003.

11. Henry Corbin, *Ibn Sina i vizionarsko kazivanje*, prijevod sa francuskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo, 2009.

12. Catherine L. Albanese, *Amerika – religije i religija*, sa engleskog na bosanski R. Hafizović i Enes Karić, Sarajevo 2004.

13. William C. Chittick, *Sufijski put Ljubavi – Rumijeva duhovna učenja*, prijevod sa engleskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo, 2005. godine.

14. Shihabuddin Yahya Suhrawardi al-Maqtul, *Orijentalna mudrost – Teozofija svjetlosti*, prijevod al-Suhrawardijeva djela *al-Hikma al-mashriqiyya* sa arapskog na bosanski jezik, prevodilac R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo, 2011.

15. Seyyed Hossein Nasr, *Muhammed – čovjek Božiji*, prijevod sa engleskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo, 2007.

16. Annemarie Schimmel, *Kaligrafija i islamska kultura*, prijevod sa engleskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo, 2014.

17. Prvi prijevod *Biblije Staroga i Novoga zavjeta* na bosanski jezik, Rešid Hafizović je sudjelovao u međunarodnom timu prevodilaca u svojstvu teološkog redaktora, Sarajevo, 2013.
18. Abdullah-efendija Bošnjak, *Dragulji poslaničke mudrosti, I-IV* (2000 stranica), prijevod s arapskog rukopisa na bosanski jezik R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo, 2008-2011.
19. William C. Chittick, *Sufijski put spoznaje – Ibn 'Arabijeva metafizika imaginacije*, prijevod s engleskog na bosanski R. Hafizović, Institut Ibn Sina, Sarajevo, 2019.

Ažurirano: 15.02. 2019.